

Βερολίνο: «Έχουμε φτάσει στο όριο!»

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /P3/; Емил Иванов

Дата: 20.01.2016 Брой: 1/2016

Η διαδήλωση υπό το σύνθημα «Αρκετά!» στη γερμανική πρωτεύουσα διοργανώνεται κάθε χρόνο στις 16 Ιανουαρίου, παράλληλα με τη μεγαλύτερη παγκοσμίως έκθεση για τη γεωργία, τα τρόφιμα και την κηπουρική «Εβδομάδα Πρασίνου». Το θέμα των ΓΤΟ στην Ευρώπη και τη Βουλγαρία. Αποστολή αδύνατη;

Με αυτή την πράξη διαφωνίας με την επίσημη γεωργική πολιτική στη χώρα, οι διαδηλωτές λένε «όχι» στη εντατική γεωργία, την υπερβολική χρήση χημικών λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, την απάνθρωπη μεταχείριση των ζώων εκτροφής σε βιομηχανικές μονάδες, την υπερβολική χρήση αντιβιοτικών στην κτηνοτροφία, καθώς και τη χρήση ζωοτροφών και τροφίμων με ΓΤΟ.

Το θέμα των ΓΤΟ παγκοσμίως και στη χώρα μας

Το θέμα των ΓΤΟ είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο για τους Ευρωπαίους, συμπεριλαμβανομένων των Βουλγάρων. Ταυτόχρονα, αυξάνεται η πίεση από τα λόμπι των πολυεθνικών εταιρειών που ασχολούνται με την εκτροφή σπόρων από καλλιέργειες ΓΤΟ, καθώς και με την παραγωγή προϊόντων που περιέχουν ΓΤΟ, προς την ΕΕ για την απελευθέρωση αυτού του τμήματος! Έχει φτάσει τόσο μακριά ώστε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) επέστησε την προσοχή της ΕΕ στο γεγονός ότι προσπαθεί να περιορίσει το διεθνές εμπόριο λόγω της περιοριστικής της πολιτικής. Από τις 25 Απριλίου 2015, η ευρωπαϊκή νομοθεσία επέτρεψε μεγαλύτερη ευελιξία και μεταβίβασε αρμοδιότητες στα Κράτη Μέλη. Αυτές οι χώρες μπορούν μόνες τους να επιβάλουν απαγόρευση της καλλιέργειας στη δική τους επικράτεια γενετικά τροποποιημένων γεωργικών καλλιεργειών που βρίσκονται στον κατάλογο εξουσιοδότησης της ΕΕ. Το θέμα έχει μια δεύτερη διάσταση – τις εισαγωγές και το εμπόριο προϊόντων με ΓΤΟ, καθώς και προϊόντων που περιέχουν συστατικά με ΓΤΟ. Η διαδικασία είναι η εξής: η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA) εκδίδει γνώμη, βάσει της οποίας η ΕΕ χορηγεί άδεια για την καλλιέργεια υβριδίων καλλιεργειών ΓΤΟ ή για την εισαγωγή και το εμπόριο προϊόντων που περιέχουν ΓΤΟ. Για ενημέρωση, μέχρι στιγμής στην Ευρώπη υπάρχει μόνο μία γεωργική καλλιέργεια υπό εξουσιοδότηση – αυτή είναι το υβρίδιο καλαμποκιού της αμερικανικής εταιρείας σπόρων Monsanto – MON 810. Τα εγκεκριμένα προϊόντα με ΓΤΟ (ζωοτροφές ή προϊόντα που περιέχουν ΓΤΟ) είναι πολύ περισσότερα, και όχι λίγα είναι αυτά που βρίσκονται σε εκκρεμότητα. Δεκαεννέα Κράτη Μέλη της ΕΕ έχουν ήδη ανακοινώσει την απόφασή τους να μην καλλιεργήσουν γεωργικές καλλιέργειες ΓΤΟ. Εκτός από τη Βουλγαρία, αυτές είναι η Αυστρία, η Κροατία, η Κύπρος, η Δανία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ουγγαρία, η Ιταλία, η Λετονία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, η Ολλανδία, η Πολωνία, η Σλοβενία. Το Βέλγιο έχει αποποιηθεί τα ΓΤΟ στην περιοχή της Βαλλωνίας, και το Ηνωμένο Βασίλειο – στη Σκωτία, την Ουαλία και τη Βόρεια Ιρλανδία.

Πώς εξελίχθηκαν οι εξελίξεις στον τομέα των προϊόντων ΓΤΟ για εισαγωγή και εμπόριο;

Η ΕΚ παρουσίασε ένα σχέδιο νόμου, το οποίο όριζε ότι τα Κράτη Μέλη έχουν τη δυνατότητα να απαγορεύσουν σε εθνικό επίπεδο την εισαγωγή και πώληση ζωοτροφών, τροφίμων, πρόσθετων τροφίμων, καλλυντικών και φαρμάκων που περιέχουν ΓΤΟ, εξουσιοδοτημένα από την ΕΚ. Ωστόσο, στις 13 Οκτωβρίου η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας Τροφίμων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψήφισε κατά αυτού του σχεδίου νόμου, υποστηρίζοντας ότι το προτεινόμενο κείμενο είναι αντίθετο με μια από τις βασικές αρχές της ΕΕ – την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών. Στις 28 Οκτωβρίου, με πολύ πειστική πλειοψηφία, οι ευρωβουλευτές απέκλεισαν το δικαίωμα που προτάθηκε στο σχέδιο νόμου για τις κυβερνήσεις κάθε Κράτους Μέλους να απαγορεύουν μονομερώς την εισαγωγή και πώληση καλλιεργειών ΓΤΟ για ζωοτροφές και προϊόντα διατροφής (καθώς και πρόσθετα τροφίμων, καλλυντικά και φάρμακα) που περιέχουν ΓΤΟ. 557 ευρωβουλευτές ψήφισαν κατά της πρότασης της ΕΚ, 75 την υποστήριξαν και 38 απείχαν. Η πλειοψηφία υποστήριξε τα συμπεράσματα του εισηγητή από την Ιταλία, Giovanni La Via, σύμφωνα με τα οποία ένα μεμονωμένο εμπόριο στην εισαγωγή προϊόντων που περιέχουν ΓΤΟ θα δημιουργούσε προβλήματα για το ελεύθερο εμπόριο στην ΕΕ, καθώς και τον κίνδυνο διατάραξης των πρωτεϊνικών ισοζυγίων.

Τι σημαίνουν αυτές οι εξελίξεις γύρω από τα ΓΤΟ συγκεκριμένα για τη Βουλγαρία;

Η χώρα μας έχει επιβάλει πλήρη απαγόρευση στην καλλιέργεια γεωργικών καλλιεργειών ΓΤΟ, η οποία ανταποκρίνεται στις κοινωνικές αντιλήψεις και προσδοκίες. Ο κίνδυνος μόλυνσης του εδάφους του κράτους μέσω μεταφοράς γύρης από γειτονικές χώρες θεωρείται αμελητέος. Η βάση για μια τέτοια δήλωση είναι το γεγονός ότι στη Σερβία, τη Βόρεια Μακεδονία, την Ελλάδα και την Τουρκία δεν υπάρχουν φυτείες ΓΤΟ και αυτές οι χώρες προτιμούν να διατηρήσουν αυτή την κατάσταση. Εξαιρέση αποτελεί η Ρουμανία, αλλά ευτυχώς ο ευρωπαϊκός κανονισμός απαιτεί από τα Κράτη Μέλη της ΕΕ που καλλιεργούν γεωργικές καλλιεργειες ΓΤΟ να εγγυηθούν, μέσω ζωνών προστασίας, ότι θα αποτρέψουν τη μεταφορά της «μόλυνσης» σε γειτονικές χώρες. Επίσης σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι εγκεκριμένες στην Ευρώπη γεωργικές καλλιεργειες ΓΤΟ είναι στείρες, και έτσι η πιθανότητα μεταφοράς γύρης πρακτικά αποκλείεται.

ΓΤΟ στην Ευρώπη; Η ένταση είναι παρούσα, και δυναμική, ένταση, κερδοσκοπία και προσδοκίες δεν λείπουν...